

SORØ
KOMMUNE

Handlingsplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter 2021-2024

Indhold

Indledning.....	4
Lovgrundlag	4
Tildelte ressourcer til rottebekæmpelsen.....	4
Status på antal anmeldelser.....	4
Status på giftforbruget	5
Status på opsætning af kommunale rottespærrer.....	6
Overordnede mål for rottebekæmpelsen i Sorø Kommune.....	6
Indsatser.....	7
Den effektive bekæmpelse	7
Indsatser	7
Succeskriterier	8
Kloakrottebekæmpelse og samarbejde med forsyning	8
Indsatser	9
Succeskriterier	9
Privat bekæmpelse	10
Indsatser	11
Succeskriterier	12
Tilsynspligtige ejendomme.....	12
Indsatser	12
Succeskriterier	12
Fødevarer virksomheder	13
Indsatser	13
Succeskriterier	13
Parker og søer, hvor mennesker færdes ofte	13
Indsatser	14
Succeskriterier	14
Kommunale genbrugspladser	14
Indsats.....	14
Succeskriterie.....	15
Vildtfodringspladser	15
Indsatser	15

Succeskriterier	15
Ikke-erhvervsmæssigt dyrehold.....	16
Indsats.....	16
Succeskriterier	16
BILAG	17
1 - Tidsplan for indsatserne	17
2 – Miljøstyrelsens resistenstjekliste	18

Forsidefoto: pixabay.com

Indledning

Rotter er i Danmark kategoriseret som skadedyr, fordi de er spredere af forskellige sygdomme, herunder flere alvorlige sygdomme til mennesker og dyr, samt fordi de kan forårsage massive bygningskader, med store økonomiske konsekvenser til følge. Derfor siger loven, at rotter skal bekæmpes.

Sorø Kommune har udarbejdet denne handleplan, for at effektivisere og målrette forebyggelse og bekæmpelse af rotter. Det overordnede mål er at nedbringe antallet af rotter gennem en effektiv og målrettet indsats. Heraf er formålet med handlingsplanen, dels at synliggøre kommunens aktiviteter på området, dels at give den kommunale forvaltning mulighed for at vurdere om planens mål realiseres.

Sorø Kommune er forpligtiget, i henhold til rottebekendtgørelsen, til at udarbejde en rottehandlingsplan, der skal revideres minimum hvert tredje år.

Lovgrundlag

Denne handlingsplan er udarbejdet i henhold til love bekendtgørelse nr. 1218 af 25. november 2019 om miljøbeskyttelse og bekendtgørelse nr. 1686 af 18. december 2018 om forebyggelse og bekæmpelse af rotter m.v.

Tildelte ressourcer til rottebekæmpelsen

Bekæmpelsen af rotter er i Sorø Kommune finansieret gennem et gebyr på ejendomsskatten. Det betyder, at borgere og virksomheder ikke skal betale yderligere for at få den kommunale rottebekæmpere til at bekæmpe rotter på ejendommen. Dog foranstalter og betaler grundejer for udbedring af de fejl og mangler på bl.a. bygninger, der måtte findes i forbindelse med bekæmpelsen.

Indtægter fra gebyret dækker udgifterne til forebyggende tiltag kommunen udfører, selve rottebekæmpelsen, og den tilhørende vagtordning, samt de øvrige udgifter ved rottebekæmpelsesopgaven, herunder administration og IT-system.

Selve rottebekæmpelsen varetages af Vej og Park teamet, hvor der fra 2022 forventes, at der skal bruges 4,5 årsværk på opgaven, så niveauet i opgaveløsningen kan løftes og flere opgaver kan løses, bl.a. i forbindelse med rottehandlingsplanen.

Derudover er det fra 2022 afsat et årsværk til administration af rotteområdet. Dette årsværk dækker over myndighedsarbejdet og varetages af Natur og Miljø teamet. Myndighedsarbejdet rummer en række forskellige opgaver, bl.a. det lovpligtige tilsyn med at bekæmpelsen og den indgåede bekæmpelsesaftale. Derudover er der sagsbehandling og håndhævelse på en række enkeltsager, kommunikation med og til borgerne, gennemførelse af projekterne i handlingsplanen med mere.

Status på antal anmeldelser

Der eksisterer ikke data for, hvor mange rotter der reelt findes i Sorø kommune, da dette i praksis er meget svært at undersøge. Antallet af anmeldelser af rotter kan dog give en god indikation af om bestandens størrelse er voksende eller faldende.

I Sorø Kommune har den generelle tendens tidligere været en stigning i antal anmeldelser af rotter, men de senere år, har der været et stabilt antal anmeldelser på ca. 2500 anmeldelser pr. år.

	2017	2018	2019	2020
Antal anmeldelser	2.560	2.501	1.448	2.687

Undtagelsen er 2019, som var et usædvanlig vådt år, hvor der bl.a. blev anmeldt døde rotter i søerne. Det vurderes at en del rotter simpelthen er druknet og blevet skyllet ud af kloakkerne. Denne effekt er muligvis yderligere forstærket af, at den meget tørre sommer i 2018 har formindsket bestanden af rotter til 2019, hvilket i kombination har givet det meget lave antal anmeldelser af rotter i 2019.

Det er den generelle tendens i Danmark, at der kommer flere rotter, hvilket bl.a. kan skyldes klimaforandringer med mere vand og mildere klima, som giver rotterne bedre forhold. I 2020 er set flere anmeldelser i hele landet, især i foråret og sommeren, hvor vi normalt modtager lidt færre anmeldelser, hvilket formodes at skyldes coronanedlukningen, hvor folk var mere hjemme og derfor lagde mere mærke til hvad der foregik på deres matrikel. Tallet for 2020 skal måske derfor ses som et mere realistisk billede af hvor mange anmeldelser vi bør have årligt.

Status på giftforbruget

Tidligere havde Sorø Kommune et mål om at nedbringe giftforbruget. Fremadrettet vil fokus ligge på et mere smart forbrug af gift, bl.a. ved mere specifikke vurderinger af hvornår, hvor og eventuelt hvilke gifte, der bruges til den specifikke bekæmpelse.

Der er områder, hvor der helst ikke ses nogen brug af gift, da risikoen for sekundær forgiftning er høj, ligesom der er steder, hvor en kraftig gift, kan være nødvendig at bruge fra start.

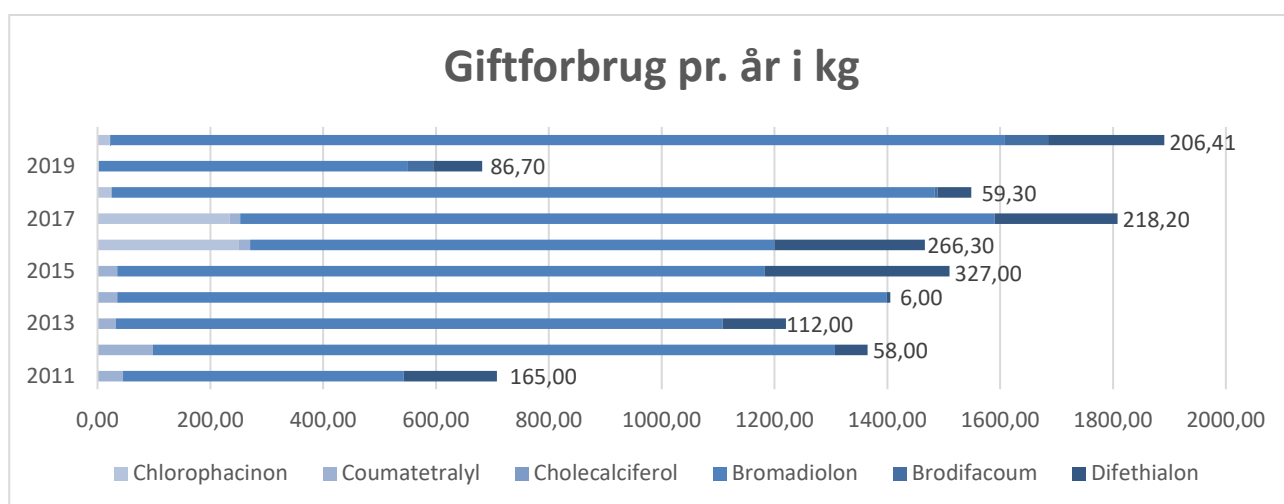
I Danmark er der godkendt to typer af gift til bekæmpelse af rotter, hhv. antikoagulanter og D-vitamin forgiftning. Begge typer af gifte kan påvirke andre dyr, herunder alle pattedyr og fugle. Antikoagulanterne opdeles i de svage og kraftige, hhv. 1. og 2. generations antikoagulanter. Antikoagulanterne ophobes i fødekæden (sekundær forgiftning). Der findes en modgift til antikoagulanterne. D-vitamin forgiftningen er pt. kun mulig via et middel – cholecalciferol. D-vitaminet ophobes ikke i fødekæden, men har ingen modgift og kan være dødelig også for større dyr, såsom hunde og mennesker.

Miljøstyrelsen har udarbejdet en national resistensstrategi. Strategien fastsætter, at bekæmpelse med rottegift, altid skal startes med en 1. generations antikoagulant, eller cholecalciferol. I enkelte tilfælde, kan dette fraviges, f.eks. ved større dyrebesætninger hvor der må formodes at være rigeligt foder tilgængeligt for rotterne. Hvis det vurderes at bekæmpelse med 1. generations antikoagulanterne ikke er effektiv efter 35 dage, kan man udskifte giften med en 2. generations antikoagulant, dog ikke uden at have gennemgået Miljøstyrelsens resistenstjekliste (vedlagt som bilag).

Hvor der vurderes, at være færre end 5 rotter ved en anmeldelse, bør der som udgangspunkt blive bekæmpet med fælder, fremfor gift, jævnfør Miljøstyrelsens vejledning til forebyggelse og bekæmpelse af rotter.

Sorø Kommune deltog i 2005 i en landsdækkende resistensundersøgelse, gennemført af Miljøstyrelsen og det daværende Statens Skadedyrlaboratorium. Der er i perioden 1962-2015 fundet tilfælde af coumatetralyl resistens i Sorø Kommune og bromadiolon resistens i tidligere Dianalund og Stenlille kommuner. Bromadiolon resistens i tidligere Dianalund Kommune blev igen konstateret i 2006. Dette stemmer overens med data fra Miljøstyrelsens Gis Kort, hvor der er observeret tilfælde af bromadiolon resistens omkring Ruds Vedby og i området nordøst for Dianalund, bl.a. nær Tersløse og Munke Bjergby. I 2021-22 gennemføres endnu en national resistensundersøgelse som Sorø Kommune deltager i, for at undersøge om der er problemer med resistens i kommunen.

Status for de seneste års giftforbrug er vist i følgende tabel:

Det særlig lave tal i 2019, skyldes det meget lave antal anmeldelser af rotter – se forrige afsnit.

Status på opsætning af kommunale rottespærre

Sorø Kommune har tidligere opsat 154 rottespærre på kommunale ejendomme. Disse skal nu efterses og enkelte erstattes eller udskiftes. Derudover mangler der i Sorø Kommune, at blive tilbudt opsætning af rottespærre på alle private, regionale og statslige institutioner, plejehjem, skoler og hospitaler. Dette skulle have været udført inden 1. januar 2021 og er lagt i budgettet for 2022.

Overordnede mål for rottebekæmpelsen i Sorø Kommune

Målet med rottebekæmpelsen i Sorø Kommune, er at nedbringe antallet af rotter i kommunen, ved en grundig indsats, hvor borgeren føler sig hjulpet fra anmeldelse til afsluttet bekæmpelse.

Yderligere ønsker Sorø Kommune at fremme en mere grøn og miljøvenlig bekæmpelse, blandt andet ved at udfase brugen af rottegift, hvor det er praktisk muligt.

Indsatser

For at opnå de overordnede mål har forvaltningen udarbejdet en række indsatser.

Den effektive bekæmpelse

Sorø Kommune er forpligtiget til, at gennemføre en effektiv bekæmpelse på alle forekomster af rotter i kommunen. Dette fungerer ved, at borgere, virksomheder og alle andre, kan anmelde rotter til kommunen online.

Den kommunale rottebekæmpelse skal følge den til enhver tid gældende rottebekendtgørelse, Sorø Kommunes handlingsplan for bekæmpelse af rotter og Miljøstyrelsens vejledninger. Retningslinjer for bekæmpelsen er fastsat i Sorø Kommunes håndbøger for kommunal rottebekæmpelse. Håndbøgerne revideres løbende, efter behov, dog minimum en gang om året.

Sorø Kommunes rottebekæmpere registrerer observationer, årsager til forekomst etc., efter hvert tilsynsbesøg, i kommunens eget IT-system, der automatisk videresender til rottereden "Rottereden", ved afslutning af sag.

Ved rotteanmeldelser skelnes mellem akutte og ikke akutte anmeldelser. De akutte anmeldelser er anmeldelser af rotter indendørs i beboelse samt inde som ude på institutioner, skoler, plejehjem, hospitaler og fødevarer virksomheder. De ikke akutte er alle andre anmeldelser.

På en akut anmeldelse vil Sorø Kommunes bekæmpere komme på tilsyn hurtigst muligt og indenfor 24 timer, også i weekender og på helligdage. Ikke akutte anmeldelser skal have første besøg indenfor fem dage. Sorø Kommunes rottebekæmpere forsøger dog altid, at komme hurtigere end dette.

Indsatser

1. For at sikre et ensartet bekæmpelse og et godt samarbejde, vil de administrative medarbejdere løbende deltage i fællestilsyn med rottebekæmperne og køre en halv arbejdsdag med bekæmperne ind i mellem.
2. For at højne bekæmpelsesniveauet og sikre, at alle rottemedarbejdere er opdateret på lovgivningen, nyeste metoder og lignende, vil der gennemføres efteruddannelse og deltagelse i erfagrupper på tværs af landet.
3. Sorø Kommune har udarbejdet kravspecifikationer samt håndbøger, til at beskrive arbejdet for både rottebekæmpere og de administrative medarbejdere. Heri beskrives bl.a. hvordan et godt tilsyn udføres, både den første grundige årsagsafsøgning og de opfølgende tilsyn, samt hvordan bekæmpelsen kan udføres for at undgå unødigt brug af gift.
4. I sager hvor det skønnes nødvendigt, f.eks. hvor en udsat borger har rotter i boligen, vil rottemedarbejderne søge at samarbejde på tværs af forvaltningerne i højre grad. Det skal tilbydes til relevante

teams, at de administrative medarbejdere kommer og holder et oplæg om rotter, forebyggelse og bekæmpelse, for at sikre en bedre forståelse af hvordan vi kan hjælpe hinanden.

5. Sorø Kommune skal jf. bekendtgørelsen to gange årligt sørge for, at kommunens borgere får orientering om, at konstaterede rotteforekomster, skal anmeldes. Dette gøres generelt med en artikel i avisen, en facebookopdatering samt en nyhed på Sorø Kommunes hjemmeside. Som udgangspunkt vil kampagnerne blive gennemført i samarbejde med andre kommuner.
6. Borgerne bliver løbende orienteret om bekæmpelsens forløb og bekæmpernes observationer. Dette sker via mundtlig dialog med tilstedeværende borger og med brev ved borgers fravær. Der er udarbejdet skabeloner til brevene for, at sikre at borgerne altid får alle relevante oplysninger.
7. Hvis der bliver konstateret resistens i Sorø Kommune, under den nationale resistensundersøgelse, vil kommunen udarbejde retningslinjer for brug af gift i områder med konstateret resistens.
8. Sorø Kommune udfører egenkontrol med bekæmpelsen, for at sikre, at bekæmpelsen lever op til gældende lovgivning, vejledninger, handlingsplan med videre. Egenkontrollen er nærmere beskrevet i kravspecifikationen og håndbøgerne.
9. Sorø Kommune vil tilbyde ejer- og boligforeningerne, et aftenmøde med en af kommunens rotte-medarbejdere, hvor foreningen kan få generel information om forebyggelse, samt konkrete forslag til forebyggende indsatser på den specifikke ejendom.

Succeskriterier

- Nedbringelse af antal anmeldelser pr. år.
- Borgeren skal føle sig hjulpet fra start til slut.
- Gift skal ikke være første valg ved al rottebekæmpelse.

Kloakrottebekæmpelse og samarbejde med forsyning

Rotterne lever primært i kloakken, hvor de som udgangspunkt ikke udgør et problem. Ofte vil rotterne dog søge ud af kloakken, da de skal bruge tørre redepladser til deres unger. Rotternes vej op i lyset foregår ofte gennem defekte kloakker. Fejl, mangler og skader på kloakken kan dels forekomme på det offentlige kloaknet og dels på det private kloaknet.

Hvis Sorø Kommune bliver opmærksomme på et problem i eller med forsyningens ledninger på et tilsynsbesøg, så kontaktes forsyningen. Sorø Forsyning A/S foretager straks undersøgelser af ledningerne for fejl og mangler og udbedrer eventuelle skader.

I kloakforsyningens ledninger bekæmpes rotterne af Sorø Kommune og Sorø Forsyning A/S i samarbejde, efter en konkret vurdering af behovet. Sorø Forsyning A/S bruger kun fælder til bekæmpelsen, da det

kræver en R1-autorisation, at bekæmpe med gift. Hvor det skønnes, at der er brug for bekæmpelse med gift i kloakken, vil Sorø Kommunes rottebekæmpere opsætte gift i brønden.

Hvis der er mistanke om at rotter, på en privat ejendom, stammer fra kloakken, undersøges kloaknettet på ejendommen. Det kan bl.a. gøres med røgprøver eller tv-inspektion af rørledningerne, eller blot ved direkte observationer bl.a. i brønde, hvor man uden udstyr kan se hvad defekten er.

Hvis der observeres fejl og mangler på de private rørledninger, får de private grundejere vejledning i, hvordan de kan vedligeholde kloakkerne, og de bedes om at få en autoriseret kloakmester til at udbedre defekter. For at sikre, at kloakdefekter udføres af autoriserede kloakmester er grundejer ansvarlig for, at kloakmester returnerer en færdigmelding på udført reparation til kommunen.

Rørledninger i tilknytning til vejafvanding ejes og vedligeholdes af Sorø Kommune.

Indsatser

1. For at holde rotterne i kloakken og forebygge, at de kommer op til overfladen har Sorø Forsyning et løbende vedligeholdelsesarbejde. Hvis der opdages fejl og mangler i forsyningens kloaknet, udbedres skader og huller af Sorø Forsyning.
2. Jævnfør rottebekendtgørelsen skal Sorø Kommune opsætte rottespærrer på alle kommunale, regionale og statslige institutioner, plejehjem, skoler og hospitaler. Hvor der er tale om en privat grund, skal kommunen tilbyde opsætning først, da det er frivilligt for grundejer om de vil benytte tilbuddet. Kommunen skal efterfølgende servicere og vedligeholde rottespærrerne to gange årligt.

I forbindelse med opsætning af rottespærrer, vil der blive undersøgt for rotteaktivitet opstrøms, enten ved hjælp af tv-inspektion af kloakken eller visuelt tjek af brønden. Hvor der observeres rotter i forbindelse med opsætning af rottespærrer, vil der blive bekæmpet opstrøms. Hvor der observeres kloakproblemer, vil dette blive videregivet til grundejer.

3. Hvis der observeres store problemer med rotter i specifikke kloakerede områder, kan der udføres strategisk områdebekæmpelse med dræbende fælder i kloakken. Dette gøres typisk ved at omkranse et område med rottespærrer og sætte dræbende fælder indenfor kransen. Arbejdet udføres af Sorø Forsyning i samarbejde med Sorø Kommune.
4. Hvor det kan hjælpe bekæmpelsen, kan opsættes en rottespærre midlertidigt eller (i sjældne tilfælde) fast, på kommunens regning. Dette sker efter en konkret vurdering i den enkelte sag og vil ikke være den typiske fremgangsmåde, da det er grundejers ansvar, at vedligeholde kloak.

Succeskriterier

- Alle skoler, institutioner, plejehjem og hospitaler i Sorø Kommune har fået tilbudt og opsat rottespærrer inden udgangen af 2022.
- Alle opsatte rottespærrer er tilset halvårligt i 2023 og 2024.

- Nedgang i antal anmeldelser i områder, hvor der er udført områdebekæmpelse i kloakken.

Privat bekæmpelse

Sorø Kommune tillader privat rottebekæmpelse af personer, som har en R1- eller en R2- autorisation inden for kommunens grænser:

- R1-autorisation: Autorisation til erhvervsmæssig forebyggelse og bekæmpelse af rotter.
- R2-autorisation: Autorisation til at bekæmpe rotter ved brug af visse kemiske bekæmpelsesmidler (den svageste gift) på egen erhvervsejendom.

Dog skal følgende begrænsninger efterleves til enhver tid:

- Den private rottebekæmpelse skal følge den til en hver tid gældende rottebekendtgørelse, Sorø Kommunes handlingsplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter samt Miljøstyrelsens vejledninger.
- Den private rottebekæmpelse må i Sorø Kommune kun bruge midler med aktivstofferne coumatetralyl og chlorophacinon til kemisk bekæmpelse af rotter.

Det kan i enkelte tilfælde accepteres at der benyttes midler med aktivstoffet bromadiolon. Dette er udelukkende ved bekæmpelse på større dyrehold, hvor der er andet foder let tilgængeligt for rotter, f.eks. på rideskoler og i svindestalde. Denne vurdering skal der redegøres for ved indberetning af brug i rottereden.

Det er således IKKE tilladt for den private bekæmpelse at bruge midler med følgende aktivstoffer; deflincum, brodifacoum, flocoumafen, difethialon og cholecalciferol.

Vurderer den private bekæmpelse, at der er behov for bekæmpelse med midler med et af disse aktivstoffer, skal den private bekæmpelse overdrage bekæmpelsen til Sorø Kommune.

Det er fortsat tilladt at benytte fælder, rottehund og andre lovlige ikke kemiske metoder til bekæmpelsen.

- Når en borger er blevet R2-autoriseret, til at bekæmpe rotter ved brug af visse kemiske bekæmpelsesmidler på egen erhvervsejendom, skal den R2-autoriserede skriftligt informere Sorø Kommune om at autorisationen er opnået.
- Privat bekæmpelse kan først påbegyndes, når følgende er opfyldt:
 - Der er anmeldt rotter på ejendommen til Sorø Kommune, f.eks. gennem rottereden.
 - Den R2-autoriserede bekæmper, har yderligere skriftligt underrettet Sorø Kommune om, at de selv foretager bekæmpelsen på egen erhvervsejendom.

Hvis Sorø Kommune konstaterer, at en private rottebekæmpelse ikke efterlever reglerne eller ikke er effektiv, kan kommunen overtage bekæmpelsen af rotter. Dette for at sikre, at kommunen overholder sin forpligtelse om at sikre en effektiv bekæmpelse af rotter jf. rottebekendtgørelsen.

Yderligere vil Sorø Kommune i tilfælde af grov eller gentaget forsømmelighed fra private bekæmpere, anmelde dette til Miljøstyrelsen, med henblik på at fratage vedkommendes autorisation. Sorø Kommune vil i særligt grølle tilfælde overveje politianmeldelse.

Indsatser

1. Sorø Kommune vil gennemføre en orienteringskampagne for de kendte private rottebekæmpelsesfirmaer (de R1-autoriserede), omkring de nye retningslinjer i kommunen. Kampagnen vil være skriftlig og sendes direkte til firmaerne, der også tilbydes 1:1 møder, for at sikre et godt samarbejde.
2. Sorø Kommune har ikke adgang til en liste over R2-autoriserede bekæmpere i kommunen, pga. GDPR-reglerne. Derfor vil forvaltningen forsøge at lave en kortlægning af de R2-autoriserede bekæmpere, når vi møder dem i forbindelse med almindelig bekæmpelse, eller når de henvender sig til kommunen. Det kan overvejes om der skal laves en orientering til de R2-autoriserede via hjemmesiden.

For at sikre et ensartet og minimalt forbrug af gift i Sorø Kommune, vil kommunens rottebekæmpere tilbyde, at udlevere det nødvendige gift til de R2-autoriserede bekæmpere, under kyndig vejledning. Dette kræver dog, at den R2-autoriserede kan fremvise dokumentation for opnået autorisation.

Yderligere tilbydes alle R2-autoriserede en vejledende samtale om rotteforebyggelse og –bekæmpelse for, at sikre dem den bedste start på egen bekæmpelse.

Sorø Kommunes rottebekæmpere vil udlevere en pjece med ovenstående information, og kontaktoplysninger til kommunen, når de møder R2-autoriserede bekæmpere i kommunen.

3. Tilsyn med bekæmpelsen vil blive udført som enten et fysisk eller et administrativt tilsyn.
 - a. Det administrative tilsyn bliver udført ved opslag i rottereden. Her vil der blive fulgt op på alle notitser fra rottereden om f.eks. brug af for stærk gift, bekæmpelse der ikke er afsluttet efter 50 dage etc.
Yderligere vil der blive taget kontakt (se indsats 1) til de private rottebekæmpelsesfirmaer, der ikke har registreret sikringsordninger i Sorø Kommune, for at høre om indberetningen er glemt, eller at det er korrekt, der ikke er nogen.
 - b. Det fysiske tilsyn vil blive udført på steder med aktiv bekæmpelse ud fra en konkret vurdering i den enkelte sag. På steder uden aktiv bekæmpelse vil der blive udført stikprøvetilsyn.

Succeskriterier

- Alle kendte private rottebekæmpelsesfirmaer er informerede om vores retningslinjer.
- Ved tilsyn kan der ikke konstateres brug af cholecalciferol eller 2. generations antikoagulanter, ud over bromadiolon.

Tilsynspligtige ejendomme

Sorø Kommune skal jf. rottebekendtgørelsen, en gang årligt mellem oktober og februar, føre et forebyggende tilsyn på alle tilsynspligtige ejendomme for at undersøge, om der er forekomst af rotter. Konstateres rotter, igangsættes bekæmpelse heraf.

Kommunen ajourfører en gang årligt, en liste over de tilsynspligtige ejendomme, efter Miljøstyrelsens anvisninger, som rottebekæmperne fører det forebyggende tilsyn efter. Denne liste indeholder jf. rottebekendtgørelsens § 2 punkt 15, som minimum alle erhvervsjendomme med:

- Dyrehold
- Primærproduktion af fødevarer og foder til dyr
- Opbevaring af foderstoffer til dyr
- Opbevaring af planteprodukter, som efterfølgende anvendes til produktion af fødevarer til mennesker

Kommunen kan vælge at udvide listen med flere ejendomme end de ovenstående, hvis det vurderes nødvendigt, for en forsat effektiv bekæmpelse af rotter.

Sorø Kommune har valgt, ud over ovenstående, at inkludere hobbydyrehold, da det vurderes, at risikoen for rotter på private hobbybrug svarer til de erhvervsdrivende landbrugs. Sorø Kommune har i medtaget hobbydyrehold, som er registreret i det centrale husdyrbrugsregister.

Indsatser

1. Der skal udarbejdes en beskrivelse af hvordan tilsynet ønskes gennemført, som understøttes af en tjekliste til bekæmperne.
2. Der skal udarbejdes en udvidelse af tilsynsskemaet i kommunens IT-system, til registrering af brugbare data, udover de af Miljøstyrelsen krævede, og som kan bruges som den førnævnte tjekliste.

Succeskriterier

- Alle tilsyn er gennemført indenfor tidsfristen hvert år.
- De indsamlede data kan danne grundlag for fremtidige indsatser.

Fødevarerirksomheder

Langt de fleste fødevarerirksomheder har egen sikringsordning ved private bekæmpelsesfirmaer, og de få, som ikke har, kører alene med bekæmpelse via anmeldelser. En sikringsordning er en kontrakt mellem f.eks. en fødevarerirksomhed og et rottebekæmperfirma, hvor rottebekæmperfirmaet skal forebygge og eventuelt bekæmpe rotter, for fødevarerirksomheden.

Hvor Sorø Kommune skal foretage bekæmpelsen, iværksættes denne uden ugrundet ophold inden for 24 timer, uanset om det er indendørs eller udendørs.

Indsatser

1. Sorø Kommune vil besøge fødevarerirksomheder, som gentagne gange får rotteangreb, uagtet om der er tegnet kontrakt om sikringsordning på fødevarerirksomheden.

Besøget har til hensigt at skabe dialog med virksomheden for at få undersøgt, om der eventuelt er svage steder på virksomheden, for eksempel omkring bygningskonstruktioner, affaldshåndtering eller lignende, som kan være skyld i at rotterne vender tilbage. En konklusion på undersøgelsen vil danne baggrund for den videre forebyggende bekæmpelse.

2. Sorø Kommune vil søge at etablere et samarbejde med supermarkedkæderne, der har til formål at forebygge og bekæmpe rotter i fællesskab.
 - a. Alle supermarkedkæder har tegnet sikringsordning med et rottebekæmpelsesfirma, men de private firmaer må ikke gå ind på nabogrundene, hvor der ofte også kan være problemer med rotter. Som en del af samarbejdet vil Sorø Kommune, tilbyde at undersøge nabo-grunde, ved alle rotteanmeldelser, hvor det ikke kan udelukkes, at rotteforekomsten skyldes kloakproblemer på supermarkedets egen matrikel.

Succeskriterier

- Kortlægning af omfanget af det potentielle problem med gentagne rotteanmeldelser på fødevarerirksomheder.
- Samarbejde etableret med supermarkedkæderne.

Parker og søer, hvor mennesker færdes ofte

Menneskelig aktivitet, såsom picnic og fuglefodring, medfører ofte mere affald, og dermed mere foder til rotterne. Dette bevirker, at rotterne tiltrækkes områder, hvor mennesker færdes. I parker og andre grønne områder, er der tillige forholdsvis roligt om aftenen og natten, hvor rotterne er mest aktive, hvilket igen medvirker til, at rotterne ofte tager ophold her.

Bekæmpelse med gift er typisk den mest brugte metode til at bekæmpe rotter udendørs, men desværre har data fra DTU vist, at en stor del af vores rovfugle og mårdyr, har fået sekundær forgiftning, da

antikoagulanterne ophobes i fødekæden. I efteråret 2020 kom der en anden type gift på markedet, som ikke ophobes i fødekæden, men til gengæld har direkte dræbende effekt på bl.a. rovfugle og mårdyr.

For at hindre giftpåvirkning på dyrene i vores grønne områder, ønsker Sorø Kommune, at undgå brug af gift disse steder.

Indsatser

1. Sorø Kommune vil udføre forsøg med giftfri bekæmpelse i parker og ved søer, hvor mennesker færdes, i Sorø Kommune. Hvis rotter bliver anmeldt disse steder, vil der derfor som udgangspunkt blive bekæmpet med rottehund, luftgevær, levendefangstfælder og smækfælder. Andre giftfri metoder kan også tages i brug.
2. Sorø Kommune vil fortsætte indsatsen med at udskifte affaldsbeholdere på offentlige arealer, med beholder med en indbygget bundindsats, hvori der kan sættes smækfælder. Derudover vil Sorø Kommune fortsat vurdere tømmefrekvenser og behov for opsætning i de grønne områder, for at minimere mængden af affald, der er tilgængeligt for rotter.
 - a. Som en del af denne indsats vil Sorø Kommune søge at indlede et samarbejde med Stiftelsen Sorø Akademi, om udskiftning til affaldsbeholdere med rottefældebundmoduler på Stiftelsens offentligt tilgængelige arealer.
3. Sorø Kommune vil fortsætte indsatsen med opsætning af rovfuglekasser i grønne områder, hvor mennesker færdes, med det formål at understøtte den giftfrie bekæmpelse i disse områder.

Succeskriterier

- Behov for brug af gift i parker og ved søer minimeres.
- Opsætning og udskiftning af affaldsbeholdere, så rotters adgang til affald mindskes.

Kommunale genbrugspladser

Store mængder affald er attraktivt for rotter, og der kan derfor potentielt være gode forhold for rotter på vores genbrugspladser i Dianalund, Stenlille og Sorø. Vi kender ikke omfanget af problemer på genbrugspladserne og ønsker undersøgt om der er et problem, og i givet fald hvor stort problemet er.

Der er indgået sikringsordning på to af genbrugspladserne, men der er ikke modtaget anmeldelser fra nogen af pladserne de senere år. Dette er dog ingen garanti for, at der ikke er rotter.

Indsats

1. Sorø Kommune vil undersøge om der er et rotteproblem på genbrugspladserne.
 - a. Sorø Kommune vil en gang årligt visuelt undersøge genbrugspladserne for aktiv rotteforekomst.
 - b. Sorø Kommune vil yderligere igangsætte monitorering for rotteaktivitet, hvor der ikke er bekæmpelse af aktiv rotteforekomst i gang.

- c. Hvis der opleves et problem på en af genbrugspladserne, vil Sorø Kommune udarbejde et løsningsforslag til den specifikke plads.

Succeskriterie

- Kortlægning af eventuelt problem og dets omfang.

Vildtfodringspladser

Sorø Kommune har hidtil kun foretaget aktiv rottebekæmpelse ved vildtfodringspladser efter anmeldelser.

Der er i kommunen ikke overblik over hvor mange vildtfodringspladser, der findes eller hvor der i øvrigt fodres vilde dyr som bl.a. fugle og rådyr.

Hvad der er tænkt som mad til vilde fugle, rådyr, m.m., kan tiltrække rotter, og medvirke til etablering af et permanent rottetilhold.

Indsatser

1. Sorø kommune vil igangsætte en kortlægning af vildtfoderpladserne i kommunen.
 - a. Ved kortlægning noteres følgende: type af foderstation, placering og om der er tegn på rotteaktivitet nær vildtfodringspladsen.
 - b. Kortlægning vil ske når rottemedarbejderne støder på en plads, ved rundspørge andre steder i forvaltningen, ved henvendelser fra borgere og anmeldelser af rotter.
2. Sorø Kommune vil udføre informationskampagner om problemet med rotteforekomster nær vildtfodringspladser. Kampagnerne vil indeholde forslag til, og eksempler på, forebyggelse.
 - a. En af kommunens halvårslige informationskampagner, vil i løbet af handlingsplansperioden omhandle vildtfodringspladser. Denne kampagne vil søges bredt ud videst muligt, f.eks. gennem jagtmagasiner og lignende.
 - b. Sorø Kommune vil udarbejde informationsmateriale målrettet ejere og brugere af vildtfodringspladser, som udleveres til disse, når vi kender dem. Dette materiale vil yderligere blive lagt strategiske steder, såsom i butikker der sælger vildtfodringsstationer.

Succeskriterier

- Igangsat kortlægning af vildtfodringspladsernes fysiske placering.
- Redegørelse af omfanget af rotteproblemet nær dem.

Ikke-erhvervsmæssigt dyrehold

Udendørs dyrehold, herunder fugle, giver ofte anledning til rottetilhold, da dyreholdene er som en åben buffet for rotter. Nogen steder slår rotten sig ned i selve dyreholdet, andre steder i nærområdet, til stor gene for naboerne til dyreholdet.

Dyrehold kan som udgangspunkt rottesikres og dette er også borgerne pålagt at gøre, jf. Sorø Kommunes forskrift for ikke-erhvervsmæssige faglehold, samt bekendtgørelse om regulering af visse miljøaktiviteter.

Færdige hønsegårde og –huse, samt kaninindhegninger, der sælges bl.a. i byggemarkeder, er sjældent rottesikrede og skal derfor sikres yderligere. Dette er de færreste opmærksomme på.

Indsats

1. For at mindske risikoen for rottetilhold ved dyrehold, vil Sorø Kommune udarbejder letforståeligt informationsmateriale om reglerne og rottesikring.

Informationsmaterialet vil være tilgængeligt på hjemmesiden og blive udlagt på strategiske steder, såsom biblioteket.

Succeskriterier

- Gennemført informationskampagne om rottesikring af dyrehold.
- Færre rotteanmeldelser pga. ikke-erhvervsmæssige dyrehold.

BILAG

1 - Tidsplan for indsatserne

Den effektive bekæmpelse	2021	2022	2023	2024
Indsats 1		Løbende indsats		
Indsats 2		Løbende indsats		
Indsats 3				
Indsats 4		Løbende indsats		
Indsats 5		Løbende indsats		
Indsats 6		Løbende indsats		
Indsats 7				
Indsats 8		Løbende indsats		
Indsats 9		Løbende indsats		
Kloakrottebekæmpelse og samarbejde med forsyning	2021	2022	2023	2024
Indsats 1		Løbende indsats		
Indsats 2		Løbende indsats		
Indsats 3		Løbende indsats		
Indsats 4		Løbende indsats		
Privat bekæmpelse	2021	2022	2023	2024
Indsats 1				
Indsats 2		Løbende indsats		
Indsats 3		Løbende indsats		
Tilsynspligtige ejendomme	2021	2022	2023	2024
Indsats 1				
Indsats 2				
Fødevarerirksomheder	2021	2022	2023	2024
Indsats 1		Løbende indsats		
Indsats 2		Løbende indsats		
Parker og søer, hvor mennesker færdes ofte	2021	2022	2023	2024
Indsats 1		Løbende indsats		
Indsats 2				
Indsats 3				
Kommunale genbrugspladser	2021	2022	2023	2024
Indsats 1		Løbende indsats		
Vildtfodringspladser	2021	2022	2023	2024
Indsats 1		Løbende indsats		
Indsats 2				
Ikke-erhvervsmæssigt dyrehold	2021	2022	2023	2024
Indsats 1				

2 – Miljøstyrelsens resistenstjekliste

